

LUẬN ĐẠI TÔNG ĐỊA HUYỀN VĂN BỔN

QUYỂN 9

*Phần thứ 17: ĐẠI QUYẾT TRẠCH ĐỘC NHẤT VÔ NHỊ SƠN
VƯƠNG TỰ TẠI ĐẠO LỘ*
(Phần quyết trạch về con đường tự tại độc nhất
vô nhị của Sơn Vương)

Như vậy đã nói về phần Đại quyết trạch độc địa độc thiên nhất chủng quảng đại vô nhị Sơn Vương. Tiếp theo sẽ nói về phần Đại quyết trạch độc nhất vô nhị Sơn Vương tự tại đạo lộ. Tướng trạng đó thế nào? Kệ nói:

*Trong phạm vi con đường tự tại
Tổng quát có ngàn lớp tướng chuyển
Đó là trong một loại Bổn - Thượng
Tất cả đều có số năm trăm.*

Luận nói: Ở trong phần nói về con đường tự tại duy nhất của Sơn Vương này, tổng quát có ngàn lớp sai biệt về tướng chuyển, đó có nghĩa là trong phạm vi căn bản và phía trên cao đều có năm trăm phần vị. Như kệ nói: “Trong phạm vi con đường tự tại, tổng quát có ngàn lớp tướng chuyển, đó là trong một loại Bổn - Thượng, tất cả đều có số năm trăm”.

Căn bản Chuyển có hình tướng như thế nào? Kệ nói:

*Hướng về một căn bản chuyển xuống
Chuyển tiếp một không và một có
Chuyển dần cho đến thứ năm trăm
Những phần vị khác cũng như vậy.*

Luận nói: Nay trong kệ này là trình bày về nghĩa gì? Là muốn hiển thị dựa vào một môn căn bản hướng về phía dưới mà chuyển, có một kim cương và không một kim cương, như thứ tự ấy từng loại một hiện

rõ trước mắt, dần dần chuyển đi vào, cho đến thứ năm trăm, không cùng tận - không giới hạn và không trước sau, đầy đủ hoàn toàn và trọn vẹn bao la mà luôn luôn chuyển tiếp. Như kệ nói: “Hương về một căn bản chuyển xuống, chuyển tiếp một không và một có, chuyển dần cho đến thứ năm trăm, những phần vị khác cũng như vậy”. Hương lên trên chuyển có hình tướng cũng theo lệ này nên biết. Trong kinh Nhân Minh Tánh Đức giải thích như vậy: “Không khác nào cha con Pháp Tạng suốt ngày hương lên trên chuyển đi, có trước sau nhưng mà không cùng tận, hương về phía dưới chuyển vào, có trước sau nhưng không cùng tận. Có trước sau, là bắt đầu từ phần vị của tín... cho đến số lượng năm trăm. Không cùng tận, là biển cả pháp tạng rộng lớn vô cùng”. Cho đến nói rộng.

**Phần thứ 18: ĐẠI QUYẾT TRẠCH MA HA VÔ NHỊ SƠN
VƯƠNG TỐI THẮNG CAO ĐỈNH NHẤT ĐỊA**

(Phần quyết trạch về một địa vị rất cao đẹp đẽ nhất
của Sơn Vương độc nhất)

Như vậy đã nói về phần Đại quyết trạch độc nhất vô nhị Sơn Vương tự tại đạo lộ. Tiếp theo sẽ nói về phần Đại quyết trạch ma ha vô nhị Sơn Vương tối thắng cao đỉnh nhất địa. Tướng trạng đó thế nào? Kệ nói:

*Bổn - Thượng không có gì cùng tận
Kiến lập những tên gọi như vậy
Tất cả những phần vị còn lại
Cũng như vậy thuận theo biết rõ.*

Luận nói: Nay trong kệ này là trình bày về nghĩa gì? Là muốn hiển thị Bổn bổn vô cùng tận - Thượng thượng vô cùng tận, Bổn thượng vô cùng tận - Thượng bổn vô cùng tận, một với một vô cùng tận - nhiều với nhiều vô cùng tận, cùng nhau với cùng nhau vô cùng tận - khác nhau với khác nhau vô cùng tận, bằng nhau với bằng nhau vô cùng tận - riêng biệt với riêng biệt vô cùng tận, có cùng tận vô cùng tận - không cùng tận vô cùng tận, rộng lớn bao la đầy đủ trọn vẹn tất cả. Như kệ nói: “Bổn - Thượng không có gì cùng tận, kiến lập những tên gọi như vậy, tất cả những phần vị còn lại, cũng như thế thuận theo biết rõ”. Trong Kinh Ma Ha Diễn Hải giải thích như vậy: “Trong biển cả của thiên định Ma-ha-diễn, có một ngàn hai trăm phẩm loại vô cùng tận, đồng thời chuyển đầy đủ”. Cho đến nói rộng.

LUẬN ĐẠI TÔNG ĐỊA HUYỀN VĂN BẢN

QUYỂN 10

Phần thứ 19: ĐẠI QUYẾT TRẠCH SAN HÔI **ĐÀ THI PHẠM CA NẶC ĐẠO LỘ**

(Phần quyết trạch về con đường “San hôi” đà thi phạm ca nặc)

Như vậy đã nói về phần Đại quyết trạch ma ha vô nhị Sơn Vương tối thắng cao đánh nhất địa. Tiếp theo sẽ nói về phần Đại quyết trạch “San hôi” đà thi phạm ca nặc đạo lộ. Tướng trạng đó thế nào? Kệ nói:

*Trong phạm vi con đường “San hôi”
Dùng bảy loại biến đổi tu hành
Để làm số lượng cho con đường
Chứ không có hành tướng nào khác.*

Luận nói: Nay trong kệ này là trình bày về nghĩa gì? Là muốn hiển thị trong phạm vi con đường “San hôi”, chỉ dùng bảy biến đổi để làm số lượng giới hạn của nó, chứ không có tướng trạng nào khác. Như kệ nói: “Trong phạm vi con đường “San hôi”, dùng bảy loại biến đổi tu hành, để làm số lượng cho con đường, chứ không có hành tướng nào khác”. Thế nào gọi là thất biến tu hành, hình tướng như thế nào? Kệ nói:

*Trong bảy biến đổi có ba loại
Công đức cùng lỗi lầm, đẳng lượng
Trong năm mươi một loại phần vị
Thượng - hạ chuyển có bảy biến đổi
Tăng thêm phẩm loại của công đức
Và biến cả của các phiền não.*

Luận nói: Bảy biến đổi trong tu hành tổng quát có số lượng bao nhiêu? Có ba loại. Thế nào là ba loại? Một là bảy biến đổi về công đức. Hai là bảy biến đổi về lỗi lầm. Ba là bảy biến đổi về mức lượng đồng đẳng. Đây gọi là ba loại. Như kệ nói: “Trong bảy biến đổi có ba loại,

công đức - lỗi lầm và đẳng lượng”. Nói về biến tướng, là trong năm mươi một loại phần vị kim cương, hướng lên phía trên nữa chuyển đổi và hướng về phía dưới thấp chuyển đổi có đầy đủ bảy biến đổi, tăng thêm công đức tăng thêm lỗi lầm chuyển sang rộng lớn. Như kệ nói: “Trong năm mươi một loại phần vị, thượng - hạ chuyển có bảy biến đổi, tăng thêm phẩm loại của công đức, và biến cả của các phiền não”. Bảy biến đổi về lỗi lầm có hình tướng như thế nào? Kệ nói:

*Đầu tiên trong biến đổi thứ nhất
Phía trên đều tăng lên số trăm
Phía dưới đều tăng đến số ngàn
Tất cả ngăn cách một - hai đức.
Sáu biến đổi sau như thứ tự
Tăng gấp bội chuyển thành số lớn.*

Luận nói: Trong biến đổi thứ nhất tăng lên chuyển thành mấy số, chướng ngại mấy pháp thanh tịnh? Nghĩa là trong lúc chuyển lên phía trên, mỗi một phần vị đều tăng phẩm loại phiền não lên số trăm, chướng ngại một pháp thanh tịnh. Nếu trong lúc chuyển về phía dưới, thì mỗi một phần vị đều tăng phẩm loại phiền não lên số ngàn, chướng ngại hai pháp thanh tịnh. Như kệ nói: “Đầu tiên trong biến đổi thứ nhất, phía trên đều tăng lên số trăm, phía dưới đều tăng lên số ngàn, tất cả ngăn cách một - hai đức”. Trong sáu biến đổi sau đó thì công đức - lỗi lầm, như thứ tự đó tăng lên số gấp bội. Như kệ nói: “Sáu biến đổi sau như thứ tự, tăng gấp bội chuyển thành số lớn”. Như vậy đã nói về phần hiển thị bảy biến đổi của lỗi lầm. Tiếp theo sẽ nói về phần hiển thị bảy biến đổi của công đức. Tướng trạng đó thế nào? Kệ nói:

*Đầu tiên trong biến đổi thứ nhất
Phía trên đều tăng thêm một ức
Phía dưới đều tăng lên hai ức
Dần dần chuyển tiếp theo thứ tự.
Sáu biến đổi sau như thứ tự
Tăng gấp bội chuyển thành số lớn
Không hủy hoại số lượng lỗi lầm
Vì công đức biến đổi tạo ra.*

Luận nói: Trong biến đổi thứ nhất tăng lên chuyển thành mấy số? Nghĩa là trong lúc chuyển lên phía trên, mỗi một phần vị đều tăng phẩm loại công đức lên số một ức, dần dần mà chuyển tiếp. Nếu trong lúc chuyển xuống phía dưới, thì mỗi một phần vị đều tăng phẩm loại công đức lên số hai ức, dần dần chuyển tiếp. Như kệ nói: “Đầu tiên trong

biến đổi thứ nhất, phía trên đều tăng thêm một ức, phía dưới đều tăng lên hai ức, dần dần chuyển tiếp theo thứ tự”. Trong sáu biến đổi về sau, như thứ tự ấy tăng lên số gấp bội. Như kệ nói: “Sáu biến đổi sau như thứ tự, tăng gấp bội chuyển thành số lớn”. Như vậy, phẩm loại phiền não được công đức làm cho đoạn trừ hay không đoạn trừ? Chỉ biến đổi làm cho chuyển hóa, chứ không làm cho có tác dụng hủy hoại. Như kệ nói: “Không hủy hoại số lượng lỗi lầm, vì công đức biến đổi tạo ra”. Như vậy đã nói về phần hiển thị bảy biến đổi của công đức. Tiếp theo sẽ nói về phần hiển thị bảy biến đổi của đẳng lượng. Tướng trạng đó thế nào? Kệ nói:

*Đầu tiên trong biến đổi thứ nhất
Tất cả phía trên tăng một ngàn
Tất cả phía dưới tăng hai vạn
Số lượng bình đẳng dần chuyển tiếp.
Sáu biến đổi sau như thứ tự
Tăng gấp bội chuyển thành số lớn
Không hề sai biệt về đoạn - chướng
Chỉ đối chiếu số lượng kiến lập.*

Luận nói: Trong biến đổi thứ nhất tăng lên mấy số chuyển tiếp? Nghĩa là trong lúc chuyển lên phía trên, mỗi một phần vị đều tăng thêm một ngàn. Nếu trong lúc chuyển xuống phía dưới, thì mỗi một phần vị đều tăng lên hai vạn, như thứ tự chuyển tiếp lên. Như kệ nói: “Đầu tiên trong biến đổi thứ nhất, tất cả phía trên tăng một ngàn, tất cả phía dưới tăng hai vạn”. Số lượng phẩm loại đó có tăng giảm hay không? Chỉ có số lượng bình đẳng chứ không phải là số lượng sai biệt. Như kệ nói: “Số lượng bình đẳng dần chuyển tiếp”. Trong sáu biến đổi về sau, như thứ tự ấy tăng lên chuyển thành số lớn, nghĩa là một gấp bội. Như kệ nói: “Sáu biến đổi sau như thứ tự, tăng gấp bội chuyển thành số lớn”. Bảy biến đổi như vậy, cũng không có tướng soi sáng - cũng không có tướng che lấp, chỉ có bình đẳng tùy theo từng phần một mà kiến lập. Như kệ nói: “Không hề sai biệt về đoạn - chướng, chỉ đối chiếu số lượng kiến lập”. Trong này theo thứ tự bảy biến đổi của công đức để làm cuối cùng, thuận theo quán sát tướng tận! Trong Kinh Thâm Thâm Chứng Tử nói như vậy: “Thấu triệt rõ trong tạng chỉ có ba biến đổi, lấy số bảy làm mức lượng không thêm không bớt, ví như rắn bò bảy bước - cây ra bảy lá đều là lý lẽ của pháp vốn như vậy. Ban đầu chỉ có phẩm loại ô nhiễm, trung gian có đủ ô nhiễm và thanh tịnh, về sau chỉ có phẩm loại thanh tịnh”. Cho đến nói rộng.

*Phần thứ 20: ĐẠI QUYẾT TRẠCH “SAN HỒI” ĐÀ THI
PHẠM CA NẶC BỔN VƯƠNG BỔN ĐỊA*

(Phần quyết trạch về địa vị vốn có của Bổn Vương

“San hổi” đà thi phạm ca nặc)

Như vậy đã nói về phần Đại quyết trạch “San hổi” đà thi phạm ca nặc đạo lộ. Tiếp theo sẽ nói về phần Đại quyết trạch “San hổi” đà thi phạm ca nặc Bổn Vương bổn địa. Tướng trạng đó thế nào? Kệ nói:

*Nơi thể căn bản vị vương này
Có ba loại biến đổi số trăm
Tên gọi thứ tự giống như trước
Bình đẳng không có gì sai biệt.*

Luận nói: Ở trong thể căn bản của vị vương này, có ba loại bách biến tu hành, tên gọi và thứ tự giống như trước đã nói. Như kệ nói: “Nơi thể căn bản vị vương này, có ba loại biến đổi số trăm, tên gọi thứ tự giống như trước, bình đẳng không có gì sai biệt”. Như vậy, hình tướng của ba loại biến đổi thế nào? Kệ nói:

*Trong ba loại biến đổi như vậy
Ban đầu tất cả như thứ tự
Theo số từ mười - ngàn - trăm ức
Chín mươi chín lần biến đổi sau
Như thứ tự số tăng gấp bội
Dần dần theo thứ tự chuyển tiếp.*

Luận nói: Trong phần lỗi lầm biến đổi hàng trăm, đối với phía trên và phía dưới, trong lần biến đổi thứ nhất tăng lên số mười ức và theo thứ tự dần dần chuyển tiếp. Nơi phần công đức biến đổi hàng trăm, đối với phía trên và phía dưới, trong lần biến đổi thứ nhất tăng lên số ngàn ức và theo thứ tự dần dần chuyển tiếp. Trong phần Đẳng lượng biến đổi hàng trăm, đối với trên và dưới, trong lần biến đổi thứ nhất tăng lên số trăm ức và theo thứ tự dần dần chuyển tiếp. Như kệ nói: “Trong ba loại biến đổi như vậy, ban đầu tất cả như thứ tự, theo số từ mười - ngàn - trăm ức”. Trong chín mươi chín lần biến đổi về sau, tất cả đều y theo thứ tự đó mà tăng lên chuyển thành số lớn. Như kệ nói: “Chín mươi chín lần biến đổi sau, như thứ tự số tăng gấp bội, dần dần theo thứ tự chuyển tiếp”. Trong kinh Đại Hải Sơn Vương Địa Địa Phẩm Loại giải thích như vậy: “Trong thể của Như Lai Tạng có ba phẩm loại lưu chuyển, lấy số trăm làm hạng lượng, không vượt quá mà theo thứ tự dần dần chuyển tiếp. Như vậy, trong ba phẩm loại lưu chuyển, loại thứ nhất công đức ít mà lỗi lầm nhiều, loại thứ hai có số lượng như nhau, loại thứ ba chỉ có công đức”. Cho đến nói rộng.

